

Tizenkétezer kotta, báromezer szakkönyv, ezer állandó olvasó

az első budapesti zenei kölcsönkönyvtárban

„Kérek valami érdekes, izgalmas útirajzot”... „Szórakoztató, vidám könyvet keresek” — ilyenfajta kívánságok bizonyára gyakran hangzanak el könyvtárainkban. Érdekesítő olvasmányok sorakoznak a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Fehérhajú utcai fiókjának polcain is, útirajzok, amelyek a zenetörténet évszázados tájaira viszik el az olvasót. A zenei műveltség rohamos terjedése, a zeneoktatás kiterjesztése már-már parancsoló szükségletként vetette fel a zenei könyvtár megalapításának igényét. Magyarországon, egészen az elmúlt év júniusáig egyetlen olyan zenei könyvtár sem működött, amely a nem szakzenés érdeklődők rendelkezésére állt volna, hiszen a meglévő, nagy múltú gyűjtemények meghatározott tudományos és pedagógiai célokat szolgálnak, anyaguk csupán a szakemberek számára hozzáférhető.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár felismerte, hogy a zenei kölcsönkönyvtár ma már fontos népművelési tényező, s egy esztendője, alapos előkészítés után, ez a speciális fiók megkezdte a munkát.

A Fehérhajú utcai ódon házba belépve teljesen korszerűen berendezett, ragyogóan világos helyiségek fogadják a látogatót. A súlyos boltívek történelmi atmoszférája s az egyszerű, modern bútorok hangsúlyozottan mai légköre pompásan megfér, szinte kiegészíti egymást. Körben, az olvasószoza, a kölcsönzöhelyiség és a raktár polcain 12 ezer kotta és több mint báromezer szakkönyv, 16 külföldi és valamennyi hazai zenei folyóirat várja az olvasót. Egy esztendő szinte semmi egy könyvtár életében, de máris hihetetlenül gazdag anyagot sikerült összegyűjtenie.

A zenei kölcsönkönyvtár vezetője, Szalay Ágnes elmondja, hogy eddig 1000 a beiratkozott kölcsönző olvasók száma, s csaknem ugyanennyi a napi vendégeké, látogatóké, akik helyben, az olvasószobában tanulmányoznak valamilyen anyagot. Sok-e ez a szám, vagy kevés? Összehasonlításképpen: a nagy könyvtárfiókok 5—6 ezer olvasót tartanak nyilván, de természetesen nem egy év alatt toborozták őket. A könyvtár főnállása óta 15 ezer könyv és kotta fordult meg az olvasók kezén, elvben tehát a gyűjtemény valamennyi darabja kézben volt. A gyakorlat persze nem ismer ilyen statisztikai általánosítást, vannak rendkívül keresett munkák s olyanok is, amelyeket csak ritkán vesznek elő.

Kik látogatják a zenei könyvtárat? Érdekes, hogy elsősorban nem a zenei szakma; a tagok kétharmada nem hivatásos muzsikus. Az olvasók közt társadalmunk minden rétege megtalálható, mintegy 15 százaléka tanuló és diák (van köztük ipari tanuló is), több mint 50 könyvtári tag pedig munkás. Milyen könyveket keresnek, kölcsönöznek a munkások? Általában kamarazeneműveket, otthoni muzsikálásra. Az idősebbek hegedülgetnek, fuvoláznak, klarinétoznak, a fiatalabbak közül akad, aki zongorázik. Kispestről, Újpestről is jönnek.

Az ezres olvasólétszámot a Zenei Könyvtár viszonylag kis propagandával érte el, s a tagok számát az anyag gyarapodásával arányosan kívánják növelni. Érkezett igen sok kérés vidékről is, a megyei könyvtárak útján, de ezek ki-

elégítését nem tudják megoldani. Az érdeklődés azonban felelősen a figyelmet arra, hogy vidéki nagyvárosainkban is szükség lenne szakosított zenei gyűjteményre.

A könyvtár jeiszava a színvonal; gyűjt minden zenei értéket, a középkori emlékektől a dzsesszig, raktárának szűk helyét nem foglalja el azonban a kommersz zeneipar termékeivel. Nagy érdeklődés nyilvánul meg az értékes zeneművek iránt. A kispártitúrák és opera-zongorakivonatok szinte állandóan kézben vannak, a hangversenyek előtt a programon szereplő darabok kottájából a meglévő példányszám tízszerese is kevés lenne. Nagyon keresik a reneszánsz kórusmuzsikát és a barokk kamarazenét, a bécsi klasszikusok műveit és a XX. század mestereinek az alkotásait. Bartók és Kodály valamennyi kiadott és hozzáférhető műve kikölcsönözhető, s igekeznek minden jelentős zeneszerző teljes oeuvrejét megszerezni.

Az örök könyvtársors máris utolérte a zenei gyűjteményt, polcain szinte „felt ház” van, pedig a fejlesztéssel nem lehet megállni, s az új beszerzésekre módja is van a könyvtárnak. Későbbi tervük, hogy hanglemeztárral, lehallgatószobával is kiegészítik a könyvés kottaaanyagot. Ehhez természetesen hely kell, akárcsak az újonnan vásárolt darabok elhelyezéséhez. A könyvtár munkatársainak reménye, hogy egyszer megkaphatják a házban levő, igen kevéssé kihasznált üzemi kultúrtermet, s terjeszkedhetnek.

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)
	1965. aug. 7.		
Helyszám	Személy	Idő	Hely
			Tárgy
			OSZTÁLYOZÁS
			027.42
			Zenei Könyvtár
			1965.
			Szerző: Breuer János
			Cím: Tizenkétezer kotta, báromezer szakkönyv, ezer állandó olvasó
			Forrás: Művelődés

A zenei könyvtár máris igen gazdag és sokoldalú anyaggal várja az olvasókat. Kézikönyvtárában szinte minden fontosabb lexikon, enciklopédia, opera- és hangversenykalauz megtalálható. Könyvanyagában sok az értékes ritkaság, a kapósabb magyar művek természetesen több példányban is megjelölhetők. A könyvtár kezdettől fogva jelentős segítséget kap a szakmai tanácsadó bizottságtól, amelyben a többi között Szabolcsi Bence és Bartha Dénes professzor, Vécsey Jenő, a Széchenyi Könyvtár zenei osztályának vezetője és sok más szakember foglal helyet, s társadalmi munkában segít a beszerzésben, az anyag feldolgozásában.

Hogy a zenei kölcsönkönyvtár egyúttal művelődési centrum is, bizonyítja, hogy tavasszal az V. kerületi Tanáccsal karöltve megszervezték a *modern zene barátainak körét*, s a körnek hangversenyeket tartottak. A sorozat iránti érdeklődésre jellemző, hogy 92 bérletet adtak el. Ősszel folytatják a modern sorozatot, s alakítanak egy ifjúsági és egy általános iskolásoknak szánt zenei kört is. A tematika mellé a könyvtár anyagából, ajánlott olvasmányjegyzéket is csatolnak, így a zenei körök tagjai előbb-utóbb rendszeres olvasókká válnak majd.

A zenei kölcsönkönyvtár bizony nem olcsó mulatság. Anyagának java részét külföldről, devizáért kell beszerezni. Ismerve a nyugati könyvek, kották rendkívül magas árát, valószínű, hogy egyetlen zenei könyvtár felállításának költségeiből kitellenék négy-öt szokványos könyvtárfiók állománya. Annál örövendetesebb a Szabó Ervin Könyvtár áldozatkészsége, vállalkozókedve, amellyel ezt az úttörő kulturális intézményt létrehozta.

Breuer János